

РЕШЕНИЕ

№ 20409

гр. София, 13.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в
публично заседание на 25.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **10693** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на М. Б. А., с [ЕГН], с постоянен адрес в [населено място], чрез адв. Я. А., срещу Решение №2153-21-241/30.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С.– град, с което е оставена без уважение жалба вх.№1012-21-1052/17.09.2024г. срещу Разпореждане №[ЕГН]/66/27.08.2024 г. на длъжностно лице по „ПО“, като неоснователна.

В жалбата се твърди, че обжалваното решение е издадено в нарушение на процесуалните правила за разкриване на обективната истина, за служебно начало при събиране на доказателства. Твърди се още, че решението е издадено в нарушение на материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Сочи, че към дата на подаване на заявлението жалбоподателката е навършила възраст 50 г., 08м. и 3 дни, че същата има осигурителен стаж първа категория в размер на 28 г., 08м. и 13 дни в т.ч. извънреден труд, като същата не отговаря на изискването на чл. 69, ал.2 от КСО - за навършена възраст за пенсиониране, но отговаря на тези по чл.69б, ал.1, т.1, т.2 от КСО. В тази връзка счита за неправилен извода, че няма право на пенсия за ОСВ по чл.69б, ал.1 от КСО. В жалбата се твърди, че освен , че има навършени 50г., 08 м., отговаря и на изискването за наличие на 10 години стаж първа категория, тъй като е установено, че към датата на подаване на заявлението 09.08.2024 г., жалбоподателката има осигурителен стаж от тази категория труд в размер на 28г., 08м. и 13 дни. Сочи се, че за нея е изпълнено и условието общият сбор от осигурителния ѝ стаж и възрастта ѝ да е 95 точки за жените, както изисква чл.69б, ал.1, т.1 предл.1 от КСО. Твърди се, че към датата на подаване на заявлението за жалбоподателката са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл.69б, ал.1 от КСО, арешението, с което

жалбата ѝ е отхвърлена и постановеният отказ на пенсионния орган е потвърден, е издадено при неправилно приложение на материалноправните разпоредби и в несъответствие с целта на закона, които са основания за неговата отмяна. Претендират се разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателката, редовно призована, се явява лично и се представлява от адв. Я. А., която поддържа жалбата. По същество моли съда да постанови решение, с което да уважи жалбата, като отмени решението на ТП на НОИ - С. град по подробни съображения, изложени в жалбата. Претендира разноски.

Ответникът- Директорът на ТП на НОИ – С. - град, чрез процесуалния си представител юрк. В., оспорва жалбата като неоснователна. Излага аргументи в писмено становище. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заявление вх. № 2113-21-5650/09.08.2024 г. М. Б. А. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за ОСВ на основание чл.69б, ал.1 от КСО, като е представила необходимите документи по чл.2 от НПОС. Длъжностното лице по ПО е установило от представените документи, че М. А. има осигурителен стаж 28г., 08м. и 13 дни, положен като служител по ЗМВР и зачетен като първа категория труд. При спазване правилата на чл.104, ал.4 от КСО за превръщане на осигурителния стаж на лицата по чл.69 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат в трета категория труд, е определен на 47г., 10 м. и 02 дни. Към датата на подаване на заявлението - 09.08.2024 г. е прието, че М. А. е навършила 50г., 08м. и 03 дни, като сборът от осигурителния ѝ стаж и възрастта е 98 години, 6 месеца и 05 дни. Тъй като заявителката е служител по ЗМВР и попада в персоналният обхват на чл.69, ал.2 от КСО, а не в този по чл. 69б, ал.1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на лицето по чл.69, ал.2 от КСО и чл.69б, ал.1 от КСО, във връзка с чл.18, ал.4 от НПОС. След като е констатирано, че М. А. не е навършила изискуемата възраст по чл.69, ал.1 от КСО /няма навършени 54 години и 02 месеца за календарната 2024г./ и няма недостигащ стаж, като служител на МВР, длъжностното лице е приело, че не е налице хипотезата на чл.18, ал.4 от НПОС за отпускане на исканата от М. А. пенсия за ОСВ по чл.69б, ал.1 от КСО.

С разпореждане №[ЕГН]/66/27.08.2024 г., на основание чл.69, ал.1 и чл.69б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж е постановен отказ за отпускане на исканата пенсия.

Разпореждането е обжалвано от М. А. с жалба вх.№1012-21-1052/17.09.2024г. пред Директор на ТП на НОИ- С. град. По образуваното производство Директор на ТП на НОИ С.-град се произнася с Решение №2153-21-241/30.09.2024 г., с което на основание чл.117, ал.3 от КСО оставя без уважение жалба вх.№1012-21-1052/17.09.2024 г. срещу Разпореждане №[ЕГН]/66/27.08.2024 г. на длъжностно лице по „ПО“, като неоснователна.

В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че М. А. е лице, попадащо в персоналният обхват на чл. 69, ал. 2 от КСО, а не на чл.69б, ал.1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал.1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като служител по ЗМВР, но няма навършена изискуемата възраст за 2024г. - 54 г. и 2 мес., респективно разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за ОСВ. Прието е също така, че формалното наличие на основанията по чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от М. А. длъжност и извършваната дейност,

която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество, е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение №2153-21-241/30.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ-С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/66/27.08.2024 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване, са издадени от материално и териториално компетентни органи, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на М. А., пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 2 от КСО, като формалното съответствие на изискванията на чл.69б, ал.1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП.

По делото е безспорно установено, а и не се спори, че жалбоподателката не отговаря на законовото изискване за навършила възраст по чл. 69, ал. 2, във връзка с ал. 9 от КСО, която за 2024г. следва да бъде 54 години и 2 месеца.

От друга страна обаче, е установено, че М. А. отговаря на законовото изискване за възраст по чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО, което съгласно съдържанието на посочените разпоредби, за 2024г. за жените следва да е от 50г. и 8м., а не както органът е приел от 54г. и 2м.

На следващо място е доказано и покриване на изискванията за осигурителен стаж, тъй като лицето има общо осигурителен стаж, превърнат към трета категория от 47г., 10 м. и 02 дни, които са 28г., 08м. и 13 дни от първа категория като служител по ЗМВР, при изискващи се 10 години. Безспорно е доказано, че жалбоподателката има общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 98 години, 6 месеца и 05 дни.

Разпоредбата на чл. 69, ал. 2 от КСО сочи, че: „Държавните служители по ЗМВР придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като държавни служители по посочените закони“.

Същевременно разпоредбата на чл.69б, ал.1 от КСО предвижда, че: „Лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд придобиват право на пенсия при следните условия: 1. Навършили са възраст до 31 декември 2015г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; 2. От 31 декември 2015г. възрастта по т.1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55 година възраст.“.

Следва да се отбележи, че в разпоредбата на чл. 17, ал. 2 от НПОС изрично е посочено, че осигурителният стаж по чл. 69 от КСО се зачита за първа категория труд, какъвто безспорно по силата на закона се явява положението такъв от М. А. като служител по ЗМВР. От разпоредбата на

чл. 17, ал. 2 от НПОС може да се направи извод, че осигурителният стаж на лицата по чл.69б КСО се „зачита“, а не се „приравнява“ на първа категория труд при пенсиониране, следователно трудът по чл.69 от КСО е от първа категория, а не от друг вид категория.

Не съществува изрична правна норма, разграничаваща понятията „зачетен“ труд първа категория (чл. 69, ал.2 от КСО) и „отработен“ при условията на първа категория труд (чл. 69б, ал.1 от КСО). В разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО е посочено, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, имат право на ранно пенсиониране, без оглед на това дали за положения труд са направени допълнителни осигурителни вноски в ППФ, каквото изискване законът не предвижда.

Разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това означава, че при наличие на една от двете хипотези уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО правото на пенсия следва да бъде зачетено, в която хипотеза може да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете следва да се приложи нормативна уредба в благоприятен вариант за заявителя.

Приложимата според жалбоподателката по отношения на нейната хипотеза правна норма е тази по чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като служител по ЗМВР.

Съдът намира, че нормата на чл. 69 от КСО е обща и се отнася за всички останали граждани, които не попадат в специална категория като тази на жалбоподателката – на служител по ЗМВР.

Разпоредбата, която е обосновала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: „Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО“.

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 2 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО, на основание чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с разпоредбата на чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове. В тази връзка, съдът приема, че разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж, какъвто е и настоящият случай. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 2 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

В тази насока са и множество решения на ВАС, сред които: решение № 3724 от 09.04.2025г. по адм. дело № 2124/2025г. на ВАС; решение №13432/10.12.2024г. по адм. дело №5649/2024г. на ВАС; решение №562/22.01.2025г. по адм. дело №11098/2024г. на ВАС; решение № 7109 от 11.06.2024г. по адм. дело № 11052 от 2023г. и др., в които се посочва, че норми от подзаконов нормативен акт като чл. 18, ал. 4 и чл. 17, ал. 2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по- висок

ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Ето защо оспореното решение следва да се отмени. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и преписката следва да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноски. Претендиращи са такива по списък в размер на 1000 лв., съгласно представен договор за правна защита и съдействие. С оглед своевременно направеното възражение от страна на ответник за прекомерност на претендиращия адвокатски хонорар, съдът намира, че същият следва да бъде намален до размера, определен в чл.8, ал.2, т.2 от Наредба №1/09.07.2004г. за възнагражденията за адвокатска работа за дела по КСО, като се отчете действителната фактическа и правна сложност на делото и решаването му в едно съдебно заседание, а именно – в размер на 500 лв., както и държавна такса в размер на 10 лв.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София град, трето отделение, 57 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на М. Б. А. Решение №2153-21-241/30.09.2024 г. на директора на ТП на НОИ - С. - град.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за ново произнасяне по Заявление с вх.№ 2113-21-5650/09.08.2024 г. М. Б. А., при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на М. Б. А., ЕГН [ЕГН], разноски за настоящото дело в размер на 510 лева /петстотин и десет лева/.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.